

אמרה ליה ברתיה שבקיה ואנא מהדרנא ליה שני יוצרים יש בעידנו אחד יוצר מן המים ואחד יוצר מן הטיט איזה מהן משובח א"ל זה שיוצר מן המים א"ל מן המים צד מן הטיט לא כל שכן דבי ר' ישמעאל תנא ק"ו מכלי זכוכית מה כלי זכוכית שעמלן ברוח בשר ודם נשברו יש להן תקנה בשר ודם שברוחו של הקב"ה על אחת כמה וכמה א"ל ההוא מינא לר' אמי אמריתו דשכבי חיי והא הוו עפרא ועפרא מי קא חיי א"ל אמשול לך משל למה הדבר דומה למלך בשר ודם שאמר לעבדיו לכו ובנו לי פלטרין גדולים במקום שאין מים ועפר הלכו ובנו אותו לימים נפלו אמר להם חזרו ובנו אותו במקום שיש עפר ומים אמרו לו אין אנו יכולין כעס עליהם ואמר להן במקום שאין מים ועפר בנייתם ⁶ עכשיו שיש מים ועפר על אחת כמה וכמה ואם אי אתה מאמין צא לבקעה וראה עכבר שהיום חציו בשר וחציו אדמה למחר השריץ ונעשה כלו בשר שמא תאמר לזמן מרובה עלה להר

וראה שהיה ^אאין בו אלא חלזון אחד למחר ירדו גשמים ונתמלא כולו חלזונות א"ל ההוא הלא
לגביהא בן פסיסא ווי לכוני חייביא דאמרינתון מיתי חייין דחייין מיתי דמיתי חייין א"ל ווי לכוני חייביא
דאמרינתון מיתי לא חייין דלא הוו חיי דהוי חיי לא כ"ש א"ל חייביא קרית לי אי קאימנא בעיטנא כך
ופשיטנא לעקמותך מינך א"ל אם אתה עושה כן רופא אומן תקרא ושכר הרבה תמול ת"ר ^אבעשרים
וארבעה בניסן איתנפילו דימוסנאי מיהודה ומירושלים כשבאו בני אפריקיא לדון עם ישראל לפני
אלכסנדרוס מוקדון אמרו לו ארץ כנען שלנו היא דכתיב ^אארץ כנען לגבולותיה וכנען אבוהון דהנהו
אינשי הוה אמר להו גביהא בן פסיסא לחכמים תנו לי רשות ואלך ואדון עמהן לפני אלכסנדרוס
מוקדון אם יצחוני אמרו הדיוט שבנו נצחתם ואם אני אנצח אותם אמרו להם תורת משה נצחתכם
נתנו לו רשות והלך ודן עמהם אמר להם מהיכן אתם מביאים ראייה אמרו לו מן התורה אמר להן אף
אני לא אביא לכם ראייה אלא מן התורה שנאמר ^בויומר ארור כנען עבד עבדים יהיה לאחיו ^געבד
שקנה נכסים עבד למי ונכסים למי ולא עוד אלא שהרי כמה שנים שלא עבדתונו אמר להם אלכסנדרוס
מלכא החזירו לו תשובה אמרו לו תנו לנו זמן שלשה ימים נתן להם זמן בדקו ולא מצאו תשובה מיד ברחו
והניחו שדותיהן כשהן זרועות וכרמיהן כשהן נטועות ואותה שנה שביעית היתה שוב ^דפעם אחת באו בני
מצרים לדון עם ישראל לפני אלכסנדרוס מוקדון אמרו לו הרי הוא אומר ^הוה' נתן את חן העם בעיני מצרים
וישאלום תנו לנו כסף וזהב שנמלתם ממנו אמר גביהא בן פסיסא לחכמים תנו לי רשות ואלך ואדון עמהן
לפני אלכסנדרוס אם יצחוני אמרו להם הדיוט שבנו נצחתם ואם אני אנצח אותם אמרו להם תורת משה רבינו
נצחתכם נתנו לו רשות והלך ודן עמהן אמר להן מהיכן אתם מביאים ראייה אמרו לו מן התורה אמר להן אף
אני לא אביא לכם ראייה אלא מן התורה שנאמר ^וומושב בני ישראל אשר ישבו במצרים שלשים שנה וארבע
מאות שנה תנו לנו שכר עבודה של עשרים ריבוא ששיעבדתם במצרים שלשים שנה וארבע מאות שנה אמר
להן אלכסנדרוס מוקדון החזירו לו תשובה אמרו לו תנו לנו זמן שלשה ימים נתן להם זמן בדקו ולא מצאו
תשובה מיד הניחו שדותיהן כשהן זרועות וכרמיהן כשהן נטועות וברחו ואותה שנה שביעית היתה ושוב פעם
אחת באו בני ישמעאל ובני קמורה לדון עם ישראל לפני אלכסנדרוס מוקדון אמרו לו ארץ כנען שלנו ושלכם
דכתיב ^זואלה תולדות ישמעאל בן אברהם וכתיב ^חאלה תולדות יצחק בן אברהם אמר להן גביהא בן פסיסא
לחכמים תנו לי רשות ואלך ואדון עמהם לפני אלכסנדרוס מוקדון אם יצחוני אמרו הדיוט שבנו נצחתם ואם
אני אנצח אותם אמרו להם תורת משה רבינו נצחתכם נתנו לו רשות והלך ודן עמהן אמר להם מהיכן אתם
מביאים ראייה אמרו לו מן התורה אמר להן אף אני לא אביא ראייה אלא מן התורה שנאמר ^טויתן אברהם את
כל אשר לו ליצחק ולבני הפלגשים אשר לאברהם נתן אברהם מתנות ^יאב שנתן אגמין לבניו בחייו ושיגר
זה מעל זה כלום יש לזה על זה כלום מאי מתנות אמר ר' ירמיה בר אבא מלמד שמסר להם שם טומאה אמר
ליה אנטונינוס לרבי גוף ונשמה יכולין לפטור עצמן מן הדין כיצד גוף אומר נשמה חטאת שמיום שפירשה ממני
הריני מוטל כאבן דומם בקבר ונשמה אומרת גוף חטא שמיום שפירשתי ממנו הריני פורחת כאויר כצפור
אמר ליה אמשול לך משל למה הדבר דומה למלך בשר ודם שהיה לו פרס נאה והיה בו

תורה אור השלם

1. צו את בני ישראל
ואמרת אלֵהֶם בְּיָמֵינוּ
בָּאִים אֶל הָאָרֶץ כִּנְעַן
וְהָאָרֶץ הָאֵלֶּה עֲרֵץ
לִסְם בְּנִלְחָה אֶרֶץ כְּנָעַן
לְנִלְחָתֶיהָ: כִּמְבוֹד לֹד
זו: וַיֹּאמֶר אֲדֹנָי כִּנְעַן
עַבְדִּי עֲבָדִים וְהָיָה
לְאֹדֶיהָ: כְּרֹאשִׁית חֹדֶשׁ
זו: וְהָיָה חֵן וְחֵן
בְּעֵינֵי מִצְרַיִם וְיִשְׁלָמוּ
לָהֶם: וְצִלְּלוּ אֶת מִצְרַיִם:
שְׂמוֹת בִּי לוֹ
2. וּמוֹשֶׁה בְּנִי יִרְמְיָהוּ
אָשִׁר יִשְׁבֵּנוּ בְּמִצְרַיִם
שְׁלִישִׁים יָשָׁב: שְׂמוֹת בִּי
מֵאוֹת שָׁנָה: שְׂמוֹת בִּי
זו: וְאֵלֶּה תִּלְחָד
שִׁשְׁתָּאֵלֶּה בְּנֵי אֲבִרְהָם
אֲשֶׁר יִלְחָד הֵיךְ הַמִּצְרַיִת
שִׁפְתָּהּ בְּרֹאשׁ הַמִּצְרַיִת
כִּי:
3. וְאֵלֶּה תִּלְחָד
אֲבִרְהָם אֲבִרְהָם הוֹלִיד
בִּי יִצְחָק:

בראשית כה
7. וַיֵּתֶן אֲבֹרְהָם אֶת
כָּל אֲשֶׁר לוֹ לַיְצָחָק;
וּלְבִנֵּי הַפְּלִיגִשִׁים אֲשֶׁר
לְאֲבֹרְהָם נָתַן אֲבֹרְהָם
מִתְּנַת וַיִּשְׁלָחם מֵעַל
יְצָחָק בְּנֵי כְּעֹדוֹת הַיָּ
קֶדְמָה אֶל אֶרֶץ קְדֻם;
בְּרֹאשִׁית כה ה-ו

גליון הש"ם
 רש"י ד"ה חלון וכו'.
 שינא מן היס. עיין בלשון
 רש"י מנחות דף מד ע"א
 ד"ה ועולה:

הגהות הגר"א
[א] גמ' פעם אחת נמחק:

לעזי רש"י
אשקרו"ל [אישקורי"ל].
סנאי.

אשקרו"ל [אישקורי"ל].
סנאי.